

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การรับรู้ขอบเขตการปฏิบัติงานพยาบาลภายใต้การปฏิรูประบบบริการ
สุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกรมสุขภาพจิต

ผู้เขียน นางสาวภาวิณี บุตรแสน

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. คาราวรรณ	ตะปินตา	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ชมนาด	พจนามาตร์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การปฏิรูประบบบริการสุขภาพ เป็นกระบวนการที่นำไปสู่การปรับเปลี่ยนการจัดระบบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพที่มุ่งให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคมและจิตวิญญาณ สามารถเข้าถึงบริการทางสุขภาพได้ การกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานเป็นสิ่งที่ช่วยให้พยาบาลเข้าใจงานในความรับผิดชอบตามหน้าที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

การวิจัยเชิงพรรณนารั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ขอบเขตการปฏิบัติงานพยาบาลภายใต้การปฏิรูประบบบริการสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลจิตเวช สังกัดกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 334 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลเกี่ยวกับขอบเขตการปฏิบัติงานพยาบาลภายใต้การปฏิรูประบบบริการสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลจิตเวช สร้างขึ้นตามแนวคิดของ สภาการพยาบาล (2543) และจากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรง ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .96 และนำไปทดสอบความเที่ยง โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ .94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ทั้ง 7 ขอบเขตการปฏิบัติงาน คือด้านการพัฒนาคุณภาพการบริการ ด้านการบริหารทางการแพทย์ ด้านการวิจัยทางการแพทย์ ด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้ป่วยและผู้ดูแล ด้านการส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิของผู้รับบริการ ด้านการบริการพยาบาล และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นขอบเขตการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 99.3 98.5 98.2 98.2 97.6 97.0 และ 96.2 ตามลำดับ แต่มีข้อสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างบางส่วนยังคงมีการรับรู้ว่าการปฏิบัติหลายด้าน ไม่ใช่ขอบเขตการปฏิบัติงานและไม่แน่ใจว่าใช่ขอบเขตการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแปลผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า การรับรู้ขอบเขตการปฏิบัติงานพยาบาลภายใต้การปฏิรูประบบบริการสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ แต่อย่างไรก็ตามเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานพยาบาลในกรมสุขภาพจิต ผู้บริหารทางการแพทย์ควรให้ความสำคัญและพิจารณาในการเสริมสร้างความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในด้านที่มีการรับรู้ว่าเป็น ไม่ใช่ขอบเขตการปฏิบัติงานและไม่แน่ใจว่าใช่ขอบเขตการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยในการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

Thesis Title Perception of Scope of Nursing Practice Under Health Care System Reform Among Professional Nurses in Department of Mental Health

Author Miss Phawinee Buthsan

Degree Master of Nursing Science (Mental Health and Psychiatric Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Dr. Darawan	Thapinta	Chairperson
Associate Professor Chomnard	Potjanamart	Member

ABSTRACT

Health care system reform is the process of improving system management that is associated with health and focuses on promoting well-being of the citizen in all citizens including physical, psychosocial, social and spiritual and accessibility to health care service. Therefore, identification of the scope of nursing practice can help nurses understand their role and responsibility.

The purpose of this descriptive study was to examine the perception of the scope of nursing practice under health care system reform. The sample included 334 professional nurses who work in psychiatric hospitals, Department of Mental Health, Ministry of Public health. Sampling was conducted by the proportional sample method. The instrument, developed by the researcher, was composed of personal data profile and items related to the scope of nursing practice under health care system reform. The instrument was developed base on Concepts of Thai Nursing Council (1997) as well as a review literature. Content validity index was .96 and Cronbach's alpha coefficient was .94. Data were analyzed using descriptive statistics.

The result of this study showed that sample perceived 7 scopes of nursing practice including improvement in quality of service, nursing management, development in potential of

patients and caregivers, nursing research, advocacy and customers rights protection, nursing services, and information technology were perceived by 99.3 %, 98.5 %, 98.2 %, 98.2 %, 97.6 %, 97.0 %, and 96.2 %, respectively. As indicated some sample were perceived nursing practice as: “not to be within their scope” and “not sure to be within their scope”. This was found especially within the interpretation laboratory test.

The finding of this study indicate that the perception of scope of nursing practice under health care system reform is satisfied. However, to improve nursing practices within Department of Mental Health, nurse administrators should increase their knowledge and emphasis professional nurses in the scope of nursing practice that they perceived as: “not to be within their scope” and “not sure to be within their scope”. In order to continue their practice both in quality and efficient manner.